

Ökörvásár.

Nevezetes ember volt Acsalagon Horváth Károl' bácsi, aki - bár maga is elismert középgazda volt a faluban - még marhakereskedéssel is foglalkozott. Még a csornai Sugár bárónak is ő volt az ökörbeszerzője, ami nagy szó volt, mert a báró maga is kereskedő volt valaha, mielőtt báróvá lett és az Esterházyaktól bérbe vette a Csatári uradalmat. Abban az időben ugyanis kétféle báró volt: aki annak születtett vagy aki azt pénzen megvásárolta. Igaz, sok tizezer forintot kellett ezért Bécsben a császár pénztárába befizetni, de akinek volt, az bizony kapott is rajta... Hát, ilyen zsidó kereskedőből lett báró ez a Sugár uraság is, akinek Károly bácsi még az erdélyi havasi legelőkről is hajtott szép, erős fehér tinókat a Csatári majorba. Egyszer a székesfehérvári híres állatvásárról hajtott hazafelé négy szép fiatal ökröt a bárónak. Valahol, jól túl a fele uton, kóborló cigányokkal akadt össze az öreg. Nosza, ezek aztán agyba-főbe dicsérték is az ökröket, és érdeklődve kérdezgették, hol s mennyiért vette őket. Károly bácsi bizony nem vélte valami jóra ezt a nagy kíváncsiságukat, s miközben dohányzacskójából az utolsó szemig elkinálgatta a négy férfit, elmondta: dehogyis vette ő ezt a négy állatot! Ide adta el őket a közeli majorba, oda hajtja most, ahol majd holnap reggel az intéző már nyolc órakor kifizeti az árát a jószágoknak. Délutánra már haza is ér Kónyba, ahová való, mert gyalog sem több az pár órányi járásnál.

Illő elbucsuzás után be is tért a majorba, miközben a cigányok továbbmentek. No, nem messze, mert a Kóny felé vezető uton lesbe állva, várták a másnap sok pénzzel megrakodott Károl' bácsit.

Ő meg eközben csendben megitatott, majd az este védőszárnya alatt elindult - más uton - Csatári felé. Reggelre kelve már Csorna határában járt, pedig hajnalban még legeltetett is egy kicsit...

A cigányok meg lesben állva, talán még ^{a mai napig} (most) is várják az öreget!

Öregén élni...

Bizony, elmúltak a régi jó idők, amikor a fiatalság még nem mult el... Kedvvel dolgoztunk, noha a rendes megélhetésért bizony sokat is kellett dolgoznunk. Mégis futott időnkből arra is, hogy erőnkhez mértén a köz dolgaiért is tegyünk valamit. Most viszont, öregén és bénán, már csak a szemlélődésre telik!

A korbéliek a temetőben vannak. Orvos, pap a szomszéd faluban. Amit meg régen összehoztunk, például a kulturház, üres, senki sem használja. Régebben a tsz. legalább közgyűlések alkalmából igénybe vette, ám most - hála az ostoba egyesítési rendelkezéseknek - az is a szomszéd faluban gyűlésezik. Oda meg az öregek nemigen járnak. Még jó, hogy az évenkénti tüdőszűrő alkalmából csakcsak kinyitják a kulturház ajtóit...

Tanító, igaz, van a faluban nyolc, de a fele képesítés nélküli, ráadásul egy kivételével vidékiek. Tanítás után buszra ülnek és irány haza. Biztos, hogy nekik így jobb, de kik nevelik akkor a gyerekeket Acsalagon?

A régi időkben csak egy tanító volt a faluban. A kántortanító a pappal összefogva ifjusági egyesületet működtetett. Minden héten három estén az iskolatermekben az iskolából már kimaradt ifjuságot is tanították, sőt heti egy estén még a felnőtteket is! Volt az egyesületnek rendes könyvtára, melynek az tagokon kívül 38-40 felnőtt olvasója is volt. Hol vagyunk most ettől? Okosabbak talán a gyerekek, mint régen? Elhiszem én, hogy most is vannak jó előmenetelű ifjak mindkét nemből, meg elmaradottak is, de hiányzik az iskolán kívüli nevelés, aminek régen olyan nagy jelentősége volt... Mozi volt 2-3 hetente még nem is olyan régen, most már az sincs. Igaz, rádió, televízió minden háznál van, ám ezek hallgatása vagy nézése nem olyan, meg aztán az embereknek sokszor nincs is idejük, hiszen csaknem mindent igénybe vesz a túlhajtott munka, a túlfokozott igények anyagi kielégítése.

Némelyek megvesznek egy-egy könyvsorozatot - ez olyaknál divat is -

de annak már felét sem olvassák el! Nem érnek rá! Az igények óriásira nőttek az anyagiak terén. A bútor, még meg sem melegszik jóformán a házban, már új kell helyette. Régi, még jó hűtőszekrényeket dobnak ki, hogy külföldre fussanak "újabbfajtaért". Cipő, ruha, pár hónapos is alig lesz, már divatosabbra cserélik. Milliárdokat költünk most is külföldön, szükségtelenül, amikor nyakig ülünk az adósságban, országostul.... Én tudom, mi az adósság! 60 évvel ezelőtt - még legény koromban - házat építettem magamnak, hitelből. 28 % -os váltó hitelt mire kiizzadtunk magunkból, már a feleségemmel együtt is 10 év telt el, szigorú munkával és nélkülözéssel... Én csodálom a mai fiatalság bátorságát - vagy talán könnyelműségét? -, amikor falujában otthagyja az apai házat, városba megy. Ugy követeli a panelházat az államtól, mintha annak egyéb gondja sem lenne. A legszomorubb, hogy a másokkal törődés, az bizony elavult álláspont. Miért? Mert elvilágiasodott, vallástalanná vált a világ! Sajnos, a falusi nép kétharmada nem gyakorolja a vallását! Talán nem is, mert vallásellenes, hanem mert közömbös. Pedig ez rosszabb, mintha ellensége lenne, mert az ellenségtől lehet várni, hogy esetleg megtér, a közömböstől viszont semmit sem lehet várni! És előbb utóbb máshoz is közömbös lesz, nemcsak a valláshoz! Példa erre a gyermekekkel szemben tanúsított nem-törődömség: "ott az állam!". Pedig ha a családok tönkremennek, az állam is tönkre megy!

Ej, dehát minek is böstörgök én magamban... Hiszen lehet még jobban is! Bizom benne, ha én meg nem is érem már, jönnek még jobb idők!

1989. aug. hó 13-án

B.J.